

پرتال نوین

دري میاشتلی

لسم کال نومری، پرله پسې اوه دیرشمه، حمل، ثور، جوزا ۱۳۹۲

د اسلامي حاکمیت هیله او یو وده اندیز

د امریکا د پوځ د وینډسټون مناسبتی مرکز غواړیږي!

د رآستانهای پیروزی...

د جهادی فکر د مجلې

مکرزي غواړي

د تاریخ تکرار، که د نور و تجربې پردی بلل!

د پوليس دنده ! د ملت د پټ ساتل او که لوټل ؟

ليکوال: عندليب

موږ چې کله هم د (پوليس) کلمه اورو: نو سم د واره مود جرم، مجرم، جرم د مخنيوي او مجرم ته د سزا ورکولو په څېر کلمې ذهن ته راځي، دا چې (پوليس) يوه انګليسي کلمه ده؛ نو په انګليسي کې يې ژباړه د (پاکول، د ټولنې منظمول، د نظام ساتنه کول) شوې ده.

انټرنېټ اوس دېر څه اسانه کړي، او سړی کولای شي، په اسانۍ سره د يو څه په اړه معلومات تر لاسه کړي، د پوليس (Police) د کلمې د معنی په لټون پسې مې د ګوګل پاڼه راپرانېستله، عموماً ګوګل د يو څه په اړه د معلوماتو د ورکولو پر مهال دايرة المعارف (encyclopedia) د لومړي مصدر په توګه درېښي، چې د ويکيپېډيا په نوم يې هم پېژني، همدې دايرة المعارف (پوليس) داسې راپيژندلې:

The police are a constituted body of persons empowered by the state to enforce the law, protect property, and limit civil disorder. Their powers include the legitimized use (of force)

معنی دا چې پوليس د خلکو هغه قانوني تنه او شکل دی چې يو هېواد دا ځواک او زور ورکړی چې قانون عملي کړي، شتمني وساتي، او ټولنيزه ګډوډي له منځه یوسي. د زور قانوني استعمال هم د دوی (پوليسو) له ځواکه شمېرل کيږي.

د پوليس اړوند د يو لنډ مطلب د ليکنې لپاره د پوليسو پيژندل اړين دي، عموماً زموږ په ټولنه کې هيڅوک د پوليسو پوليسو ټولې دندې نه پېژني، همدومره يې پېژني چې هغوی د امنيت د تامين لپاره د دولت لخوا د پيسو په مقابل کې ګومارل شوی وسله وال ځواک دی او بس.

خو په اصل کې پوليس د يو هېواد هغه وسله وال ځواک دی، چې په ټولنه کې د هر ډول قانون د پلي کېدو لپاره لاس پېښې ووهي، او د ماتېدو مخه يې ونيسي، مګر زموږ په هېواد کې دغه ځواک هغه څه ترسره کوي د څه په مقابل کې چې بايد هغوی مبارزه وکړي، نه يوازې دا چې پوليس د جرم او مرجم مخه نه نيسي، او مجرم ته سزا نه ورکوي، په خپله د جرم په مرسته کې دي، او په خپله جرم ته لاس اچوي.

د روان ميلادي کال د جون د مياشتې په نهمه نېټه په اصطلاح د افغانستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمېسيون

د انفال او التوبه سورتونو اهم مضامين او ارشادات (التوبة)

مفتي ابو عامر صاحبزاده

د قتال په باب کې د دې سورت اهمیت له دې معلومېږي، چې موضوع یې "قتال" او "جهاد فی سبیل الله" ده او په دې اړه دومره قاطع او جدي ارشادات لري، چې دومره به بل سوره نه وي شپږ کړت یې صراحتاً امر بالقتال کړی او د قتال ځوارلس علتونه یې ذکر کړي او د قتال د څلورو موانعو ځوابونه یې کړي. له مشرکینو سر بهره یې د اهل کتابو پر ضد هم د قتال حکم کړی او د منافقینو هغه مواصفات یې یې شمېره ذکر کړي، چې د قتال د فرضیت په وخت کې رابښکاره کیږي، نو معلومه شوه چې په دې باب کې دا سوره ډېر صفا او واضح دی.

د دې سوره اهم مضامين موږ په اوو بحثونو وېشو:

۱- د دې سوره واقعات او غزوات.

۲- د مشرکینو اقسام او د هریو حکم.

۳- د جهاد احکام.

۴- د مشرکینو مواصفات چې دې ته د قتال علتونه هم وايي.

۵- د اهل کتابو پر ضد قتال، سره له "اسباب القتال".

۶- د منافقینو مواصفات.

۷- د کاملو مؤمنانو مواصفات.

لومړی بحث: واقعات او غزوات.

په دې سورت کې غزوه حنین، غزوه تبوک او ضمناً د هجرة المصطفى صلی الله علیه وسلم ذکر دی، تر ټولو لومړی د حنین غزا را اخلو.

دا غزوه د دې سوره په پتځه ویشته، شپږویشته، اووه ویشته ایتونو کې ذکر دی. د هرايت مقصد به وروسته راشي. غزوه حنین ته "غزوة اوطاس" او "غزوة هوازن" هم وايي.

حنین په اصل کې د مکې مکرمې او طایف په مینځ کې د یو ځای نوم دی، چې تقریباً څه د پاسه لس ميلو په فاصله له مکې مکرمې نه عرفات طرف ته واقع دی او دا ځای د یو سړي په نوم باندې مسمی شوی، د هغه نوم حنین بن قابت بن مهلايل و (۱).

۱- فتح الباري، د ابن حجر، ج ۸، ۲۱، مع احیاء التراث العربی چاپ.

فقهی درسونه

د فقهی پیل او ارتقاء

ژباړن: شفيع الله احمدزی

ليکوال: ډاکتر محمود احمد غازي رحمه الله

پرله پسې پنځمه برخه

احکام یې مرتب کړل، هغه یې تبع تابعینو ته ورسول؛ تبع تابعینو دا ټول اجتهادات خپلو شاگردانو ته ورسول، د تابعینو او تبع تابعینو زمانه چې راغله، نو هغوی بیلابیل کتابونه ولیکل، یعنې د قران پاک د تفسیر او احادیثو له ټولګو ځانګړي کتابونه جوړ شول چې لیکوالانو یې پکې تفصیلي اجتهادات او فقهی احکام لیکلي وو؛ په دوی کې تر ټولو لومړی کتاب چا لیکلی و؟ د دې ځواب به ډېر مشکل وي، ولې نن سبا په موجوده کتابونو کې تر ټولو پخوانی "کتاب المجموع" امام زید بن علي لیکلی و چې د امام حسین رضي الله عنه لمسي او د امام زین العابدین زوی و. د فقهی تر ټولو لومړی کتاب زید بن علي لیکلی و دغه عملي احکام چې نن سبا ورته فقه ویل کیږي. دا کتاب د اولې پیړۍ په اخراود دوهمې پیړۍ په پیل کې لیکل شوی و، نن سبا زموږ سره د فقهی کوم مستقل مدون کتاب نه تر سترګو کیږي له یاد کتابه پرته موږ ته د امام ابو حنیفه رحمه الله د شاگردانو او د هغوی دمعاصلو فقهاوو کتابونه دي، امام مالک، امام اوزاعي او امام ابو یوسف رحمهم الله چې وروسته به یې یادونه وکړو، او د دوهمې پیړۍ له پیله چې اسلامي فتوحات ورځ تر بلې زیاتیدل او د اسلامي خلافت لمن پراخیده نو داسې مسئلې به پېښېدې چې ځواب به یې د

د اسلام په پیل کې چې فقهاوو د اسلامي فقهی احکام ترتیبول، نو حالات داسې و، چې کومه نوې مسئله یه پېښېدله، فقهاوو به یې ځواب ورکاوو. د نمونې په ډول عبد الله بن مسعود رضي الله د قران پاک او حدیثو عالم و، چې هر چا ته به څه علمي مسئله ور پېښه شوه، نو له عبد الله بن مسعود رضي الله عنه به یې پوښتنه کوله، او هغه مبارک به یې ځواب ورکاو؛ عامو صحابه وو تل پوښتنې کولې او ده به ځواب ورکاو، همدارنګه ورو ورو یې ټول اجتهادات او علمي کار و زیار را ټول کړای شو. د دې تر څنګ حضرت علي رضي الله ته به هم خلک د مسئلو د پوښتنې لپاره ور تلل او هغه مبارک به یې ځوابونه ورکول، چې بالاخره د هغه علمي خدمات هم راټول کړای شول. تابعینو د حضرت عمر، حضرت عایشه، حضرت انس بن مالک، د حضرت زید بن حارثه رضي الله عنهم علمي خدمات مرتب کړل او ورپسې د تابعینو اجتهادات راټولونکو مسلمانانو ته په لاس ورغلل چې بالاخره په کتابي شکل را ټول کړای شول. دا کار ټول په اولې پیړۍ کې پوره شو. صحابه کرامو چې له قران کریمه څه فهم اخیستی و، هغه یې تابعینو ته ورساو او تابعینو چې څه زده کړل او کوم

له سهاره تر ماښامه خوراک، خښاک او کوروالی نه کولو ته روژه ویل کیږي. د لمونځ په څېر دا عبادت هم د ګردو پیغمبرانو په شریعتونو کې فرض و، څومره پخواني امتونه چې تېر شوي، د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم د امت په څېر روژې یې نیولې، خو د روژو تعداد او وختونو کې یې توپیر و. نن سبا هم ګورو د دنیا ډېری مذهبونه په یو ډول روژې نیسي، که څه هم ځینو په کې له ځانه خبرې ځای کړي دي، چې د روژې خپل اصلي صورت پکې له منځه تللی.

الله تعالی فرمایي: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ**. ژباړه: ای ایمان والو! پر تاسې روژه داسې فرض شوې، لکه څرنګه چې له تاسې متحکیمو امتونو باندې فرض شوې وه. له دې اېته معلومېږي، چې د الله تعالی له خوا څومره شریعتونه راغلي، یو هم د روژې له عبادته خالي نه و. روژه ولې فرض شوې؟ راځئ فکر وکړو، چې روژه کې کوم ځانګړې حکمت دی چې په هره زمانه کې پر خلکو فرض شوې.

د ژوند مقصد دالله تعالی بندګي ده:

د اسلام یوازینی موخه دانسان ټول ژوند د الله عبادت کول دي. انسان عبد یعنې بنده دی او بنده کې یې عین فطرت دی. د همدې لپاره انسان باید په خپل خیال و عمل کې د یو ساعت لپاره ازاد او سرکش نه وي. ټول ژوند یې باید په دې سوچ و فکر کې وي، چې الله تعالی پر کوم شي رضا او پر کوم شي نارضا کیږي. همدا راز انسان باید هغه کارونه وکړي، چې الله تعالی پرې رضا کېږي او له هغو کارونو ځان وژغوري، چې الله تعالی پر خپه کېږي. انسان چې هر وخت دغه خبرې پر ځان عملي کړي، نو دالله تعالی د بنده کې حق یې ادا کړ او دالله تعالی د دغې وینا **وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ** مصداق شو.

عبادت د ژوند روزنه ده

د لمونځ، روژې، حج او زکات په نوم چې کوم عبادتونه پر موږ فرض شوي، مقصد یې د همدې ستر عبادت

دواړه انسانان

ليکنه: حسن

شي

د شهيد معلم د جنازې اعلانونه وشول، سهار لس بجې د حاجي امان الله شهيد کلي جامع جومات کې جنازه ادا کېدله. دلې دلې خلک نوموړي جومات ته ورمات شول، د هر چا په خوله د دې خوشال طبع او اخلاقي انسان يو کيسه څرخېده، هر چا به يې يوه خاطره ويله، ماحول ډېر غمژن و، د ويرهوا د سيمې د ونو ترمنځه په غلي او خپ اواز د شهيد په فراق يوه ويړژته سرينده غږوله، د همدې ويړژنې سريندې تر څنک يوه هاتق د سيمې خلکو ته داسې پيغام هم اوراوه چې په اف او اسويليو څه نه کيږي، د همدې شهيد په څېر تاسې هم د دې هېواد خلک ياست، دا دين ستاسې هم دی، دا ولس پر تاسې هم حق لري، ولې لاس تر زنې ناست ياست؟ ولې مو لاسونه تړل شوي؟ ولې مو ولولې او احساسات د انتقام عزمونه نه تازه کوي؟ ولې مو لا همدا شپبه د جهاد تياري نه دی کړی؟

د شهيد معلم د اخري ديدار مراسم وو، خلک به دلې دلې ور روان وو، د هر چا په خوله دعا وه او هر چا د شهادت نازورکاوه، يو وخت چې د خلکو بيروبار شو، د مشرانو په غوښتنه د سيمې جيد عالم مولوي سيد رحيم حقاني وينا پيل کړه، الله جل جلاله دې خير ورکړي، ډېره په زړه پورې او د وخت مناسبه وينا يې وکړه، خلک يې وپوهول چې شهيد معلم رحمت الله اوده ته ورته شهيدان ټول د

دواړه انسانان يادېږي، دواړه د يوې سيمې هم ول، د کندز ولايت چهار درې ولسوالۍ سرک بالا سيمه د دواړو انسانانو د روحونو د الوت ځای و. د دواړو توپير دا و، چې يو د الله جل جلاله د لارې سپېڅلې اتل مجاهد و او بل د يرغلگرې ادارې په کرغېړن فکر جوړې شوې بدنامې ليکې اړيکې ملېشې غړی و.

د روان عيسوي کال د می د مياشتې په دېرشمه نېټه مجاهدينو هوډ وکړ چې د اړيکيانو پر پوسته بريد وکړي او سيمه تر خپل کنترول لاندې راولي. د شپې يوولس بجې بريد پيل شو، لله الحمد پوسته ډېره په اسانۍ خود يوې لويې قربانۍ په نتيجه کې ونيول شوه، شپږ مجاهدين ټپيان شول او يو مجاهد معلم رحمت الله شهيد شو.

شهيد معلم د گلستان زوی، د کندز د چهار درې ولسوالۍ، حاجي امان الله شهيد کلي کې سترکې غږولې وې، د ښه سيرت څښتن و، هاشاش و بشاش انسان و، جهاد يې د روح غذا وه، د کران هېواد ډېری سنگرونه يې په خپل روح روان جهاد تاوده کړي وو. کله به چې له سنگره راستون شو، بيا به يې د مجاهدينو په تربيتي مراکزو کې له تنکيو مجاهدينو سره خپله غاړه وړله، خدمت به يې کاوه او کوښښ يې دا و، چې دا د جهاد مدرسې همداسې تاندې او څپاندې وويني، دا د جهاد مدرسې له ولوله انکېزو مجاهدينو خالي نه

د پورې نوري د اهل شهادت قوماندان

ميا سميع الدين لند پير لږه

ليکنه : استاد ميا فريد الدين

محترم شهيد ميا سميع الدين "حقيار" آبو محمد دمخترم الحاج ميا معزالدين "قمري" ځوي د (۱۳۵۵) هجري لمريز كال په اوږدو كې د ننگرهار ولايت د روداتو ولسوالۍ د برو په قريه كې دمخترم ميا قمرالدين رحمه الله په درنه او روحاني كورنۍ كې زيږيدلى. د نسب سلسله يې تر سيد ناعلى كرم الله وجهه پورې غزيرى. په گران هيواد د سرو يرغل كرو د يرغل پر مهال ئې دخپلې كورنۍ د مشرانو سره گاونډي هيواد پاكستان ته د هجرت لاره خپله كړه چه د هجرت په ديار كې ئې د زيد بن حارثه (رض) او د سعيد بن مسيب په ښوونځيو كې زده كړې ترسره كړي. نومړي د ښه قوې ذهانت ، حافظۍ او ښه استعداد خاوند وو له زده كړې پرته د مطالعې پر بنسټ د پوره ديني معلوماتو لرونكى وو.

د (۱۳۷۰) لمريز كال په اوږدو كې د شهيد ملنكيار جبهې ته د جهاد لپاره ولاړ چه د عمر د كموالۍ له كبله د مسولينو لخوا بېرته كور ته راو ليږل شو ، محترم ميا صاحب د مسلحانه جهاد سره بې كچه مينه درلوده په همدغه احساس چې كله ازربايجان كې د جهاد غږ پورته شو نوموړى هم د نورو ډيرو افغانانو سره په دغه سفر كې شريك شو او د جهاد په نيت په تنكۍ ځوانۍ كې ازربايجان ته ورسيد چه بېرته روغ رمت او په خير راستون شو د كميونستي رژيم له راپرځيدو وروسته محترم ميا صاحب هم دخپلې درنۍ كورنۍ سره گران ټاټوبي ته راستون شو او په خپل پلرني كلي برو كې ئې هستوگنه اختيار كړه.

په هيواد كې د طالبانو اسلامي تحريك په رامنځ ته كيدو د ډيرو مايوسه افغانانو د هيلو غوټۍ په غوړيدا شوي او د هيواد هر اصيل بچي د دغه تحريك د برياوو په هيله مټي رابډ وهلې چه محترم ميا صاحب سميع الدين هم په خپل وار د يوه فداكار او مخلص مجاهد په توگه د طالبانو د اسلامي تحريك په ليكو كې جهادي خدمات ترسره كړل ، كنړ ، چاريكار ، جبل السراج ، پل متيک او پنجشير په مختلفو عملياتو كې ئې فعاله برخه درلوده.

الهي فرمان

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا
لَا خَافَ نَهُمَ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرًى لَوْ كَانُوا
عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي
قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

ال عمران: ۱۵۶

ای مؤمنانو! د کافرانو غوندې خبرې مه کوی چې که د هغو دوستان او خپلوان
کله کوم سفر ته ځي یا په جگړه کېنې برخه اخلي (او هلته له کومې پېښې سره
لاس او گریوان کېږي) نو هغوی وايي چې که هغوی له مونږ سره وای نو نه به
مړه شوي او نه به وژل شوي وو الله دا ډول خبرې د هغو په زړونو کېنې دغم
او افسوس وسیله گرځوي، که دا نه وي نو په اصل کېنې د ژوند او مرگ
واکوال همدا الله دی او هغه ستاسې د ټولو عملونو لیدونکی دی.

توره بوره جهادي وېبپاڼې داسلامي ژورناليزم پر بنسټ
دکارهوه کړی

توره بوره جهادي وېبپاڼه له خبرونو سربيره په مهمو
موضوعاتو سرمقالې ، علمي او ټولنيزي ليکنې ، ترانې او
جهادي فلمونه خپروي

توره بوره جهادي وېبپاڼه ستاسې متعهدو ليکنو ته
سترگې په لاره ده

<http://www.toorabora.net>

نوموړي په بټي کوټ ، غني خیلو ، روداتو ، کوټ او هسکه مینه کې
دتورې بورې جهادي محاذ دیوه فعال او مسؤل غړي په توګه جهادي
فعالیتونه ترسره کول چه تر ټولو قوي ډلګی او د عملیاتو زیاتره
ترکیزی د بټي کوټ په سیمه کې وو

دمحترم میا صاحب سمیع الدین ((مجروح)) شهادت د جهاد په صف
کې یوه ستره خلا رامینځ ته کړه او د نوموړي شهادت ټولو مجاهدینو
خصوصا د تورې بورې جهادي محاذ ته یو قوي ټکان ورکړ خو دا چې
دمحترم میا صاحب ډلګی په خپله غیره کې نور غښتلي مجاهدین
لري او د نوموړي کورنۍ یوه روحاني او جهادي کورنۍ ده.

او په عقیده او جهادي مفکوره روزل شوي ځوانان لري امید دی چې
دغه خلا به د خدای په رحم او فضل حتما ډکه کړي او زخمي زړونه
به ټکور شي انشاء الله

